

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Студијски програм:</b> Међународне студије, модули: Међународна политика, Глобалне и стратешке студије и Студије савременог Балкана.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Назив предмета:</b> Анализа глобалних ризика                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Наставници:</b> доц. др Стеван Недељковић, доц. др Милан Крстић, доц др. Марко Дашић                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Статус предмета:</b> изборни                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Број ЕСПБ:</b> 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Услов:</b> /                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p><b>Циљ предмета</b></p> <p>Циљ предмета јесте упознавање студената са кључним глобалним ризицима у савременом свету, кључним концептима који служе за њихово објашњење и кључним методама за њихову анализу. На предавањима ће се, после кратког историјског увода, обрађивати различити савремени приступи анализи глобалних ризика, како би се студенти оспособили за самостално препознавање, разумевање и критичку анализу глобалних ризика. Ови методи ће потом бити примењени на савремене парадигматске случајеве за анализу политичких, економских, војно-безбедносних, социјеталних, еколошких и кибер ризика. Нарочити нагласак у случајевима који се изучавају ће бити стављен на то како ови ризици утичу на политичко понашање субјеката и друштвених група, на пословање привредних субјеката, на благостање друштва и појединаца, те на општу стабилност међународног и унутрашњег поретка.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p><b>Исход предмета</b></p> <p>Студенти ће бити оспособљени за самостално праћење, разумевање, објашњење и процену глобалних ризика и њиховог могућег ефекта на политичко и пословно понашање различитих актера. Осим општих исхода којима се реализацијом наставе на предмету тежи, студенти ће стећи и следећа потребна знања и вештине: 1) способност сумирања развоја концепта глобалних ризика и промена ризика кроз историју; 2) темељно познавање основних карактеристика различитих приступа анализи глобалних ризика; 3) самостална употреба адекватне методологије за анализу политичких ризика; 4) разумевање и способност писане анализе глобалних ризика из перспективе једног или више политичких или пословних актера; 5) адекватно опажање и критичка анализа кључних глобалних трендова; 6) способност развоја различитих аналитичких сценарија у циљу детектовања даљег развоја глобалних ризика и трендова и предлагања адекватниог деловања у циљу њиховог превазилажења правним и пословним субјектима.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p><b>Садржај предмета</b></p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>1) Концепт ризика у међународним односима; 2) Историјат анализе ризике: од Питије у Делфима, до Ли Куан Јуа; 3) Разлика између старих и нових ризика: од опстанка до одрживости; 4) Како идентификовати глобалне ризике?; 5) Како се суочити са глобалним ризицима: теорија црног лабуда и теорија сивог носорога; 6) Анализа политичких ризика: студија случаја <i>Brexit</i>; 7) Анализа војно-безбедносних ризика: студија случаја Украјинска криза; 8) Анализа економских ризика: студија случаја Светска економска криза 2008. година; 9) Анализа социјеталних ризика: студија случаја поларизација и култура отказивања у Сједињеним Америчким Државама; 10) Анализа еколошких ризика: студија случаја пожар у кишним шумама Амазоније; 11) Анализа кибер ризика: студија случаја <i>NotPetya Malware</i>; 12) Глобални трендови: поглед ка наредним деценијама.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Практична настава ће се изводити кроз <b>расправе, студије случајева и израду предлога практичних политика</b>. На сваком од предавања и часова вежби студенти ће бити подстицани на расправу и аргументовану дебату. Кроз критичко мишљење о ставовима других и одбрану властитих, студенти ће учити да структурирају аргумент и унапредити јавни наступ. Студије случајева ће бити од огромног значаја за примену теорија и концепата са уводних предавања. На крају, студенти ће добити задатак да, кроз рад у групи, припреме предлог практичне политике. Тачније, да идентификују ризике у одређеној области и одговоре на њих. Тиме ће се оспособити вештинама неопходним за рад у консултантским кућама, компанијама или државним установама.</p> |
| <b>Литература</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

*Обавезна*

John C. Hulsman, *To Dare More Boldly: The Audacious Story of Political Risk*, Princeton University Press, Princeton, 2018. (91 страница); William Clapton, „Risk in International Relations“, *International Relations*, Vol. 25, No. 3, pp. 280–295; Насим Талеб, *Црни лабуд: утицај крајње невероватних збивања*, Хеликс, Смедерево, 2010. (68 страница); Michele Wucker, *The Gray Rhino: How to Recognize and Act on the Obvious Dangers We Ignore*, St. Martin’s Press, New York, 2016. (44 странице); Condoleezza Rice and Amy Zegart, *Political Risk: Facing the Threat of Global Insecurity in the Twenty-First Century*, W&N, London, 2019. (45 страница).

*Додатна*

Niall Ferguson, *Doom: The Politics of Catastrophe*, Penguin Press, New York, 2021; Michele Wucker, *You Are What You Risk: The New Art and Science of Navigating an Uncertain World*, Pegasus Book, New York, 2021; Ulrich Beck, *World at Risk*, Polity Press, Cambridge, 2009; Frank K. Knight, *Risk, Uncertainty and Profit*, Houghton Mifflin Company, New York, 1921; Philip E. Tetlock, *Expert Political Judgment: How good is it? How can we know?*, Princeton University Press, Princeton, 2005; Niamh O’Keeffe, *Future Shaper: How leaders can take charge in an uncertain world*, Kogan Page Inspire, London, 2020; Augustine S. J. Park, „Risk and liberal peace: democratisation as risk management“, *Critical Studies on Security*, Vol. 2, No. 3, 2014, pp. 293-308; World Economic Forum, *The Global Risks Report 2021 (16th Edition)*, WEF, 2021, доступно на: [http://www3.weforum.org/docs/WEF\\_The\\_Global\\_Risks\\_Report\\_2021.pdf](http://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2021.pdf) (приступљено: 18.04.2021); Eurasia Group, *Top Risks 2021*, January 2021, доступно на: [eurasiagroup.net/files/upload/top-risks-2021-full-report.pdf](http://eurasiagroup.net/files/upload/top-risks-2021-full-report.pdf) (приступљено: 18.04.2021); The National Intelligence Council, *Global Trends 2040: A More Contested World*, March 2021, доступно на: [https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/GlobalTrends\\_2040.pdf](https://www.dni.gov/files/ODNI/documents/assessments/GlobalTrends_2040.pdf) (приступљено: 18.04.2021).

**Број часова активне наставе**      **Теоријска настава: 30**      **Практична настава: 15+15 (СИР)**

**Методе извођења наставе**

- Предавања;
- Вежбе;
- Расправе
- Студије случаја;
- Презентације предлога практичне политике.

**Оцена знања (максимални број поена 100)**

| Предиспитне обавезе         | поена     | Завршни испит | поена     |
|-----------------------------|-----------|---------------|-----------|
| активност у току предавања  | <b>10</b> | писмени испит | <b>40</b> |
| практична настава           | <b>20</b> | усмени испит  |           |
| колоквијум-и                | /         | .....         |           |
| предлози практичне политике | <b>30</b> |               |           |